

116 GRAFIKA

Polje sadrži kodirane podatke koji se odnose na grafiku koja se vizuelno ne projektuje, prema ISBD (NBM) (npr. grafički otisci, fotografije), a koje koristimo prilikom katalogizacije u bibliotekama i muzejima. Polje ponavljamo, ako zapis obuhvata više vrsta grafičke građe.

Potpolja & ponovljivost

POLJE/POTPOLJE		PONOVLJIVOST
116	Grafika	r
a	<i>Posebna oznaka građe</i>	nr
b	<i>Primarna podloga</i>	nr
c	<i>Sekundarna podloga</i>	nr
d	<i>Boja</i>	nr
e	<i>Tehnika (crteži, slike)</i>	r
f	<i>Tehnika (grafički otisci)</i>	r
g	<i>Oznaka namene</i>	nr

Indikatori

Polje nema indikatore.

OPIS POTPOLJA

116a Posebna oznaka građe

Kod označava vrstu grafike kojoj jedinica pripada.

a	<i>kolaž</i> Izvorno likovno delo koje nastaje lepljenjem komadića papira, krpica, drveta itd. na podlogu.
b	<i>crtež</i> Izvorno likovno delo (ne grafički otisak ili slika), urađeno olovkom, perom, kredom ili drugim priborom za crtanje.
c	<i>slika</i> Izvorno likovno ostvarenje, urađeno nanosom boje na podlogu (vidi primer 1).
d	<i>fotomehanička reprodukcija</i> Svako ostvarenje koje predstavlja snimak drugog oblika, urađeno fotografskim postupkom. Fotografski snimak izvorne slike ili fotokopija grafičkog otiska, dakle, predstavlja fotomehaničku reprodukciju. Ovde spadaju i umetničke reprodukcije, razglednice, plakati i studijski otisci (vidi primer 2).
e	<i>fotonegativ</i> Deo filma, staklena ploča ili papir sa "negativnom" slikom, tj. suprotnom od "pozitivne" – fotootiska, dijapozitiva ili prozirne folije. Koristi se se za izradu pozitivnog otiska. Nisu uključeni negativni fotootisci, fotootisci koji su kombinacija negativa i pozitiva, fotografije ili

	nadeksponirani otisci, koji spadaju u tehnike za izradu fotootisaka.
f	<i>fotootisak</i> Pozitivna slika, urađena na osnovu delovanja svetlosti ili drugog zračenja na materiju, osetljivu na svetlost (vidi primer 3). Izraz "fotootisak" ovde je upotrebljen kao precizniji izraz od "fotografije" i tehnički može da označava otisak ili negativ. Ovde ubrajamo i rentgenske i neprozirne stereoskopske slike.
h	<i>vizuelni prikaz</i> Dvodimenzionalni vizuelni prikaz koji može da se vidi golim okom i obično je na neprozirnoj podlozi. Kod koristimo kada ne možemo, ili ne želimo, da navedemo precizniju oznaku.
i	<i>grafički otisak</i> Uzorak ili slika, preneti sa gravirane metalne ili drvene ploče, litografskog kamena itd. Uopšteno gledano, postoje četiri vrste štampe: ravna, visoka (reljefna), duboka i matrična.
k	<i>tehnički crtež</i> Poprečni presek, detalj, dijagram, skica, perspektiva, plan, radni plan itd., urađeni za upotrebu u građevinarstvu, mašinstvu itd.
z	<i>druga vrsta grafike koja se vizuelno ne projektuje</i> Druge vrste građe koje gore nisu uključene. Tu spadaju dela, urađena kombinacijom ručne i štamparske tehnike, u slučaju da nijedna ne prevladava. U takvim slučajevima povremeno moramo da odlučimo da li autor delo ubraja u fotootisak (mada je zapravo reč o slikanju preko fotografije). Ručno oslikavanje ubrajamo u tehnike koje se koriste u štamparskom postupku (ovaj aspekt pokriva potpolje 116d). U ovu grupu ubrajamo i računarski urađene grafike i različite matrice za razmnožavanje (i šapirografske matrice i matrice za prozirne folije).

116b Primarna podloga

Kod označava vrstu materijala od kojeg je napravljena primarna podloga grafike koja se vizuelno ne projektuje (tj. podloga ili osnova na kojoj je slika otisnuta ili urađena).

a	<i>platno</i>
b	<i>bristolski papir</i>
c	<i>karton/lepenka</i> Vidi primer 1.
d	<i>staklo</i>
e	<i>sintetika (plastika, vinil itd.)</i>
f	<i>kože (pergament, velen itd.)</i>
g	<i>tekstil (uključujući i veštačka vlakna)</i>
h	<i>metal</i>
i	<i>papir</i> Vidi primere 2, 3.
j	<i>gips</i>
k	<i>lesonit/iverica</i>
l	<i>porcelan</i>
m	<i>kamen</i>
n	<i>drvo</i>
u	<i>nepoznato</i>
v	<i>mešovito</i>
z	<i>drugo</i>

116c Sekundarna podloga

Kod označava vrstu materijala na koji je pričvršćena primarna podloga (vidi primer 3).

Kod unosimo samo onda kada sekundarna podloga (okvir, karton ispod slike, postolje itd.), poseduje istorijski, informativni, estetski ili arhivski značaj. Koristimo iste kodove kao za primarnu podlogu (potpolje 116b), a dodatni kod je:

y	<i>nema sekundarne podloge</i>
----------	--------------------------------

116d Boja

Kod označava boju grafike koja se vizuelno ne projektuje.

a	<i>jednobojno</i> Jedinica je otisnuta ili urađena u jednoj boji. Kod se koristi za umetnička dela u jednoj boji. Ne koristi se za fotografsku građu.
b	<i>crno-belo</i> Jedinica je otisnuta ili urađena u crnoj i beloj boji (vidi primer 3).
c	<i>kolor</i> Jedinica je otisnuta ili urađena u više boja (vidi primere 1, 2).
d	<i>ručno bojeno</i> Jedinica, urađena štamparskim ili fotografskim postupkom i ručno je obojena.
u	<i>nepoznato</i>
v	<i>mešovito</i> Delo, ili zbirka, predstavlja kombinaciju jednobojskih, crno-belih, kolor, ručno bojanih i/ili drugih slika.
z	<i>drugo</i> Jedinica ima drugačije karakteristike boje od gore navedenih, npr. osenčeno, nijansirano (npr. sepija).

116e Tehnika (crteži, slike)

Kod označava tehniku u kojoj su urađeni crtež ili slika.

aa	<i>olovka</i>
ab	<i>grafitna olovka</i>
ac	<i>olovka u boji</i>
ad	<i>tuš</i>
ae	<i>lavirani (razređeni) tuš</i>
af	<i>ugljen</i>
ag	<i>kreda</i>
ah	<i>crna kreda</i>
ai	<i>crvena kreda</i>
aj	<i>akvarel</i> Vidi primer 1.
ak	<i>tempera</i>
al	<i>gvaš</i>

am	<i>pastel</i>
an	<i>ulje</i>
ba	<i>flomaster</i>
bb	<i>boja za drvo, staklo</i>
bc	<i>voštana kreda</i>
bd	<i>sepija</i>
be	<i>mastilo (za pisanje)</i>
bf	<i>kazeinske (belančevinaste) boje</i>
bg	<i>pozлата</i>
bh	<i>enkaustika (slikanje voskom)</i>
bi	<i>akril</i>
bj	<i>kolaž</i>
bk	<i>srebrna olovka (silver point)</i>
bl	<i>er braš (raspršivanje)</i>
uu	<i>nepoznato</i>
vv	<i>mešovito</i>
zz	<i>drugo</i>

116f Tehnika (grafički otisci)

Kod označava grafičku tehniku u kojoj je urađen grafički otisak.

ba	<i>drvorez</i>
bb	<i>drvorez "kjaroskuro"</i>
bc	<i>drvorez (beli rez)</i>
bd	<i>kameja</i>
be	<i>fotogravura</i>
bf	<i>litografija u boji</i>
bg	<i>linorez</i>
bh	<i>radirung (bakropis)</i>
bi	<i>litografija (otisak preko kamena)</i>
bj	<i>fotolitografija</i>
bk	<i>cinkografija</i>
bl	<i>algrafija</i>
bm	<i>akvatinta</i>
bn	<i>rezervaža (šećerna akvatinta)</i>
ca	<i>vernimu</i> Vrsta radirunga, "meki lak".
cb	<i>graviranje</i>
cc	<i>graviranje voštanim kredama</i>
cd	<i>graviranje dletom</i>
ce	<i>suva igla</i>
cf	<i>mecotinta</i>
cg	<i>monotipija</i>
ch	<i>sitoštampa</i>
ci	<i>graviranje u čeliku</i>
cj	<i>računarska grafika</i>
ck	<i>fotokopiranje</i>
uu	<i>nepoznato</i>
vv	<i>mešovito</i>
zz	<i>drugo</i>

116g Oznaka namene

Kod se koristi za opis funkcionalnog oblika jedinice.

aa	<i>arhitektonski crtež</i> Skica, uobličavanje prostora, zgrada, instalacija, pokućstva, opreme, dekoracija itd., koju je uradio arhitekta.
ab	<i>korice, omot</i> Omot kao deo poveza ili zaštitni omot jedinice, npr. tvrde ili meke korice, omoti za gramofonske ploče itd. Može da bude pričvršćen za jedinicu ili ne.
ac	<i>nalepnica</i> Poruka ili slika na listiću, koje možemo da zalepimo ili na neki drugi način pričvrstimo na površinu. Ovde ubrajamo i ekslibrise (nalepnice sa znakom vlasnika knjige), koji su obično zalepljeni na unutrašnjoj strani korica.
ad	<i>plakat</i> Ilustrovano obaveštenje na jednom ili više listova, koje je namenjeno plakatiranju na javnim mestima i upozorava na događaje, aktivnosti, proizvode ili usluge (vidi primer 2). Ovde ubrajamo i samo ukrasne plakate (postere), urađene posle 1960. godine.
ae	<i>razglednica</i> Kartončić sa slikom na jednoj strani, na koji možemo da napišemo ili otisnemo poruku i da ga pošljemo bez omota.
af	<i>čestitka</i> Vizitkarta ili razglednica, koje uručujemo ili šaljemo u posebnim prilikama; obično sadrži poruku s dobrim željama.
ag	<i>tabela (dijagram)</i> Neprovidni list koji prikazuje podatke u grafičkom ili tabelarnom obliku, npr. zidni dijagram.
ah	<i>karte za igranje</i> Kompleti karata sa znacima ili figurama, koji se koriste u društvenim igrama ili za proricanje sudbine. Oznake mogu da budu standardne ili su posebno oblikovane.
ai	<i>nastavni list</i> Karton ili drugi neprovidni materijal, na kojem su odštampane reči, brojevi ili slike, namenjen za brzi prikaz.
aj	<i>efemerna grafička građa</i> Građa, obično štampana i na papiru, koja je namenjena za trenutnu upotrebu i koju potom često odbacujemo. Ovde spada i građa kratkog trajanja, koju bi trebalo pohraniti bar neko vreme.
uu	<i>nepoznato</i>
vv	<i>mešovito</i>
zz	<i>drugo</i>

PRIMERI

1. * COBISS.SI-ID=98951680

116	□□	ac bc dc eaj gzz (<i>Akvarel, naslikan na kartonu.</i>)
-----	----	---

2. * COBISS.SI-ID=100243456

116	□□	ad bi dc gad <i>(Plakat u boji za svetsko prvenstvo u smučarskim skokovima.)</i>
-----	----	--

3. * COBISS.SI-ID=2303029

116	□□	af bi ci db <i>(Crno-bela portretna fotografija.)</i>
-----	----	---